Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 53. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 20-го БЕРЕЗНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MARCH 20, 1982 No. 53. VOL. LXXXIX.

Український проєкт в Ратґерському університеті здійснюється

Джерзі Ситі, Н. Дж. (Л. В-а). — Піврічна наполеглива праця студентів Ратґерського університету і кількох організацій, в тому Українського Народного Союзу і Союзу Українок Америки, завершиться вже в суботу, 27-го березня, Українським Днем, на якому з ранніх годин до вечора здійснюватимуться п'ять частин цього проєкту, в Робсон студентському центрі на кемпусі Ратґерського університету — Нюарк, Ню Джерзі.

Розпічнеться проєкт „Громада — українське народне життя в Ню Джерзі" симпозіюмом, далі йтиме концерт, і все це під час перебігу виставки народного мистецтва, на фоні „фотоесею" про українців і їхні здобутки на поселеннях в Америці, особливо — в стейті: північне Ню Джерзі. Початок симпозіюму рівно о годині 9-ій ранку; півгодини перед тим відбуватиметься реєстрація гостей і учасників. Симпозіюм відкриє вступними заввагами Лідія Гладка, голова Окружної Ради СУА на Ню Джерзі, організації, яка здобула 900 дол. „ґрент" від стейту, та д-р Бернард Буш, екзекутивний директор нюджерзького Історичного Товариства.

Перша частина симпозіюму, якою керуватиме як модератор проф. Тарас Гунчак, включає три 15-хвилинні презентації праць на історично-соціологічні теми. Д-р Роберт Климаш з Вінніпеґу, Канада, проф. Ігор Зєлик з Сітон Голл університету, Ню Джерзі, та д-р Дора Рак, з Мейплвуду, Ню Джерзі, — доповідачі.

Після 15-хвилинної перерви, коли подадуть чай і каву, буде друга частина симпозіюму, що теж матиме три короткі доповіді на теми „українсько-американського народного вияву". Відкриє цю сесію проф. д-р Дейвид С. Коген з Нюджерзької історичної комісії, координатор постійної стейтової „Програми народного життя". Тут братимуть участь маестро Юліян Китастий з Ню Йорку (про бандуру); етнограф Зенон Іліїв з Рочестеру, Н. Й. (про писанки), і мґр Любов Волинець з Українського Музею в Ню Йорку (про рушники і ритуальне печиво). Після симпозіюму буде час на запити й дискусію.

Опівдні — обід українських народних страв; для цього потрібна реєстрація — зголошування напаред, телефон: (609) 292-6062.

О 2-ій годині по обіді — концерт народної музики, співу й танцю. Вступні заввагти — проф. Джеймс Е. Янґ, ректор Ратґерського університету — Нюарк; модератором буде д-р Пандора Гопкінс з Ратґерського університету. В концерті виступлять: меццо-сопрано Евеліна Белюць, колишня артистка з Чернівецького державного театру; „Троїсті музики" з гуцульськими мелодіями у виконанні ансамблю „Черемош" під керівництвом Дмитра Сороханюка, та танцювальний ансамбль „Верховинці" під керівництвом Олега Ґензи.

О 4-ій годині буде відкрите прийняття для учасників виставки „Громада — українське народне життя у Ню Джерзі" в мистецькій ґалерії ім. Робсона, під назвою „Українська матеріяльна народна культура". Виставку зроблено заходами мґра Стюарта Вайта і д-р Ґілдрет Йорк з програми музейного вишколу цього ж Ратґерського університету. Все це відбуватиметься на тлі „фото-есею", що зображує „Сучасне народне українське життя в Ню Джерзі". Ессей виконав відомий мистець-фотограф д-р Доналд Локута з Кін коледжу.

Оплата при реєстрації — 2.50 дол., окремо полуденок коштує 6 дол. Замовлення квитків приймається телефонічно або пишучи на адресу: David S. Cohen, New Jersey Historical Commission, 113 West State Street, Trenton, N. J. 08625; (609) 292-6062.

Цю унікальну імпрезу на українську тему здійснено завдяки, крім УНС і СУА, — Нюджерзькій історичній комісії, Ратґерс-університетові — Нюарк, Українському Музеєві і на фонди з Нюджерзького комітету для гуманностей.

КОНҐРЕСМЕН ДЕРВІНСКІ ПРОГРАВ

Чикаґо, Ілл. — Конґресмен Едвард І. Дервінскі, член Палати Репрезентантів на протязі останніх 12-ох років, приятель українців й інших етнічних груп в ЗСА, здеклярований антикомуніст і противник експансивної совєтської політики, програв у передвиборах у своєму дистрикті в Іллиной.

Дервінскі, республіканець, був змушений кандидувати проти конґресмена Джорджа М. О'Браєна з Джолієт, Ілл., свого приятеля, з яким конґресмен Дервінскі не тільки часто зустрічався, але також поділяв його ідеологічні погляди, зокрема на справи закордонної політики ЗСА.

Політичні спостерігачі кажуть, що правдоподібно виборці не дуже були зацікавлені правиборами, бо тільки незначне число републіканців взяли в них участь. Ці спостерігачі теж кажуть, що програ трьох колишніх законодавців наступила у висліді зміни виборчих дистриктів, у яких вони не мали належної підтримки.

Американські вояки прибули на Синайський півострів

Єрусалим, Ізраїль. — Група американських вояків, перша частина міжнародного корпусу, який стаціонуватиме на Синайському півострові, прибула на військове летовище Офіра, недалеко морського заливу Шарм ель Шейх, де вони займатимуть тривалі позиції. Вояки належать до 82-ої авіо-дивізії.

Вояки прибули ізраїльськими літаками лінії Ель Аль, а їхню зброю і увесь виряд перевезли американські військові транспортові літаки типу С-141. Тією військовою одиницею командує підполковник Вілліям Ґеррісон, а цілим корпусом командуватиме норвезький генерал Фредрік Буль-Ганзен, який має вже чималий службовий досвід у тому обширі, бо в роках 1956-57 він служив в корпусі ОН на синайському кордоні. Всіх американських вояків буде в тому новому корпусі біля 1,100, а загальний його стан буде 2,500 постійного складу. Ген. Буль-Ганзен підкреслив, що корпус є тривалою, а не тимчасовою формацією і він не передбачує відтягнення будь-яких національних контингентів з нього. Крім ЗСА і Норвеґії присилають такі країни своїх вояків до нього: Франція, Голляндія, Італія, Австралія, Нова Зеляндія, Уруґвай, Фіджі, а Англія призначила групу штабових експертів.

Головна група того корпусу перебуватиме в східній частині Синайського півострова, власне над затокою Шарм ель Шейх, де не буде ніяких єгипетських військових одиниць, а тільки поліціянти місцевої адміністрації. Ізраїль застеріг собі, що вояки того корпусу не будуть прибувати із зброєю на терен Ізраїля, а ізраїльські пограничні сторожі та військова жандармерія провірятимуть їх. Старшини штабу того корпусу будуть звільнені від тієї провірки. Ізраїль категорично вимагав цього, бо має прикрий досвід з вояками корпусу ОН, які вже не раз були прилапані на контрабанді зброї на терен Ізраїля для палестинських терористів.

ПВО підтримує Червоні бриґади в Італії

Верона, Італія. — Італійські поліційні чинники вже від довшого часу інформували, що Палестинська Визвольна Організація (ПВО) допомагає Червоним бриґадам в Італії фінансово, зброєю та іншими засобами для переводження терористичних актів. Тепер на судовій розправі у Вероні проти терористів з Червоних бриґад, які схопили були американського генерала Джеймса Дозієра, командир того нападу, Антоніо Саваста, потвердив цей факт та подав докладніші інформації про це. Переслухання Савасти триває далі.

Саваста має 27 років і є одним з ветеранів терористичних акцій в Італії, що їх жертвою впало багато людей. Він брав безпосередню і посередню участь у принаймні 17-ох терористичних виступах Червоних бриґад, які закінчилися смертю однієї або більше осіб, а крім цього в різного рода інших акціях. Саваста признався, що він організував напад на генерала Дозієра та що він командував цілою акцією, у висліді якої генерала схоплено, а опісля був керівником варти, яка тримала генерала прикованим до ліжка аж до часу його звільнення.

Саваста подав докладніші дані, які були йому відомі, про зв'язки терористів з Червоних бриґад з лівими терористами в інших країнах. Він розказав, як дійшло до співпраці з Палестинською Визвольною Організацією. Щойно після схоплення, а відтак вбивства червоними терористами колишнього італійського прем'єра міністрів Альдо Моро 1978 року, ПВО прийшла до висновку, що Червоні бриґади в Італії є такою організацією, з якою слід співпрацювати.

Господарська розбудова Середньої Америки входить в дію

Вашінгтон. — Уряд президента Роналда Реґена вніс до Конґресу проєкт закону про допомогу в господарській розбудові країн Середньої Америки. Як заповів президент Реґен, плян цей пропонує 350 мільйонів долярів американської допомоги в готівці, а крім цього цілий ряд всяких інших полегш.

Крім 350 мільйонів долярів загальної допомоги, яка буде відповідно розділена між різними країнами Середньої Америки, поодинокі країни отримають ще окремі роди допомоги, які осягнуть висоту 35 мільйонів для Гондурасу, 40 мільйонів для Домініканської республіки, 50 мільйонів для Ямайки і 70 мільйонів для Коста Ріка. Ель Сальвадор вже дістає допомогу в різних формах, а із загальної суми 350 мільйонів йому призначено 128 мільйонів. Проєкт уряду не передбачує зміцнювання засобів збройної оборони на рахунок тих 350 мільйонів долярів. Повна ця сума буде призначена тільки на заспокоєння господарських потреб і господарської розбудови тих країн. Асистент державного секретаря для міжнародних справ, Томас Ендерс, в своїх депозиціях перед сенатською підкомісією підкреслив, що Уряд ЗСА саме тепер підготовляє окремі пляни для мілітарної допомоги тим країнам. Як тільки ті дальші пляни будуть готові, вони будуть негайно передані Конґресові для схвалення.

Цілий ряд членів Палати Репрезентантів, особливо з Демократичної партії, уже висловилися проти будь-якої мілітарної допомоги середньоамериканським країнам. Вони виступають проти такої допомоги обложеному лівими партизанами Сальвадору й заявляють, що будуть рішуче протиставитися того рода допомозі іншим середньоамериканським країнам.

Білий Дім вислав проєкти законів про допомогу середньоамериканським країнам після урочистого акту закінчення їхньої підготови групами працівників з поодиноких міністерств (секретаріятів) та Білого Дому, підкреслюючи тим вагу, яку він прив'язує до них. Плян цей називається „Акт господарської відбудови Караїбського басейну", і він є органічною частиною подібних заходів інших американських країн, а в першу чергу Канади, Венесуелі, Мехіко і Колюмбії.

Загально тими плянами названих американських країн обняті 28 американських держав, які відстають господарсько й мусять перейти процес інтенсивної індустріялізації та розбудови на всіх ділянках господарського життя. Американський уряд наголошує в своїх плянах потребу зрушення господарської активности приватної ініціятиви й переводитиме в цьому напрямі окремі заходи.

В Польщі домагаються створення профспілки журналістів

Варшава, Польща. — Контрольована компартією і урядом преса у Варшаві і Познані опублікувала в останньому часі кілька поодиноких і спільних закликів робітників пера, які домагаються створення профспілки журналістів, що визнаватиме зверхність у суспільному, а тим більше політичному житті комуністичної партії і респектуватиме її рішення у всіх відношеннях. Така профспілка, на думку „зфабрикованих" урядом груп журналістів, заступила б розв'язану проспілку після 13-го грудня минулого року, тобто після проголошення воєнного стану в Польщі і ліквідації вільної профспілки „Солідарність", яка, як відомо, включала у свої ряди також відділення журналістів і друкарів.

Комуністичний щоденник „Трибуна Люду" пише, що профспілка проурядових журналістів не повинна супротивлятись контролі преси урядовими чинниками, бо це, мовляв, одинокий спосіб, зберегти пресу перед „ідеологічною диверсією ворогів соціялізму". Газета при тому обвинуватила керівників колишньої розв'язаної профспілки що вони „бавилися в політику" замість заступати інтереси журналістів і робітників преси.

Джерела „Солідарности" повідомили, що після проголошення виїмкового стану уряд Войцеха Ярузельского перевів дуже стислу перевірку серед журналістів і звільнив з праці 513 осіб, симпатиків „Солідарности", а 134 особи були переведені адміністраційним порядком на інші роботи, щоб таким чином позбавити їх впливу на пресу.

Польське офіційне пресове агентство ПАП інформує, що 12 познанських журналістів написали листа до прем'єра В. Ярузельского, щоб він вжив свого впливу для відновлення профспілки журналістів, яка б не займалася політикою, а радше допомагала б урядові у розв'язці багатьох складних питань зовнішньої і внутрішньої політики. Подібний лист написали варшавські журналісти до Стефана Ольшовского, речника правого крила в Політбюро.

У зв'язку з новою дискусією на сторінках преси про створення чи відновлення профспілки журналістів, заступник прем'єра Мєчислав Раковскі заявив кореспондентам, що в Польщі вже не існує питання якими саме повинні бути профспілки, бо відповідь на це дають, мовляв, журналісти. Політичні спостерігачі звертають увагу, що уряд довго відтягав справу з профспілкою і не мав відваги займати до цієї драстичної проблеми виразного становища, але поміщені заяви журналістів є ще одним доказом, як думає уряд полагодити справу „Солідарности".

У світі

ФРАКЦІЯ КАНАДСЬКОЇ КОНСЕРВАТИВНОЇ партії, яка називається Проґресивна Консервативна Партія Канади, перервала свій бойкот голосувань, які переводив парлямент. Консерватисти ще 2-го березня внесли пропозицію відкладення сесії парляменту. Ліберальна партія спротивилася тому, а тому що вона має більшість вислід голосування був очевидний. Отже консерватисти рішили бойкотувати голосування, щоб не програти. Врешті після майже трьох тижнів, в часі яких парляментарні дзвінки постійно скликували парляментаристів на залю нарад для голосування, а вони сиділи в читальнях, барах і на коридорах, консерватисти погодилися голосувати. В голосуванні вони програли 131 до 107, але після того спікер парляменту й так зарядив відкладення сесії з огляду на пануючий звичай. Бойкотом парляменту консерватисти хотіли також не допустити до схвалення енерґетичного закону Ліберальної партії.

СЕКРЕТАР АМЕРИКАНСЬКОЇ МОРСЬКОЇ фльоти Джан Лімен повідомив, що американська морська фльота приготовляє маневри в затоці Сідра, частині Середземного моря. Затоку Сідра Лівійський уряд Муаммара Каддафі проголосив своєю суверенною територією й заявив, що присутність американських воєнних кораблів в її водах, він уважатиме „казусом беллі" — причиною проголошення війни.

З БОҐОТИ, СТОЛИЦІ РЕСПУБЛІКИ КОЛЮМБІЯ, наспіли відомості, що уряд Колюмбії формально запропонував створення міжнародної морської сили, яка патрулювала б води Караїбського басейну й не допускала до контрабанди зброї, яка йде морськими шляхами з Куби до різних інших країн, а в першу чергу до Нікараґуа. Саме така зброя дає змогу лівим партизанам у різних країнах Караїбського басейну провадити збройну боротьбу. Президент Колюмбії Хуліо Цезар Турбай Аяля запропонував, щоб такий морський корпус створила Організація американських держав на підставі трактату в Ріо, заключеному 1947 року, бо совєтські махінації загрожують однаково всім країнам того простору. Різниця є тільки в часі. З різних міркувань Москва вибирає одних раніше інших, а тепер черга припала на Ель Сальвадор. Президент Аяля підтвердив інформації, що на території Колюмбії також ліві партизани поширюють свої організаційні й мобілізаційні заходи, а зброю для новозавербованих, або прибулих з інших країн партизан постачає Куба й Нікараґуа. Створення такої морської сили було б паралельне до створення такої самої сухопутньої сили, яка саме тепер є в процесі поставання.

ЛИВАНСЬКИЙ ЛІВИЙ ЩОДЕННИК АС САФІР подав докладніші інформації про перебування у Бейруті, столиці Ливану, та взагалі в Ливані представника сальвадорських партизанів „підполковника Марсієля" (псевдо). Газета видрукувала інтерв'ю з тим представником лівих груп у Сальвадорі. Марсієль сказав, що він відбув задовільну вислідами зустріч з Ясіром Арафатом, лідером ПВО, а також відвідав різні бойові бази та вишкільні полігони палестинських партизанів. В його товаристві перебував командир усіх палестинських партизан Халіль-аль-Вазір. Дипломати й інформаційна служба західніх країн ствердили на підставі зроблених з Марсієля світлин у часі його перебування серед палестинських партизанів і в Бейруті, що це Сальвадор Каєтано Карпіо, головний командир „Народної армії визволення" в Сальвадорі. Карпіо-Марсієль сказав, що безпосередньою ціллю партизанського командування в Сальвадорі є спровокувати ЗСА до вислання свого військового континґенту до Сальвадору, або до перебрання ролі медіятора.

ПІСЛЯ УСТУПЛЕННЯ ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА лондонського „Таймсу" Гаролда Івенса функцію цю перебрав його заступник Чарлз Даґлес-Говм. До тієї зміни змусив власник „Таймсу" Руперт Мардок, австралійський підприємець і пресовий маґнат.

В Америці

РЕЧНИКИ КОМПАНІЇ ДЖЕНЕРАЛ МОТОРС і профспілки автомобільних робітників заявили кореспондентам, що переговори про підписання нового 37-місячного договору ведуться в дусі взаємного зрозуміння, не зважаючи на те, що представники компанії в першому дні переговорів домагалися завеликих концесій зі сторони робітників і це загрожувало другим зірванням переговорів. Алфред Воррен, одни з віцепрезидентів компанії, і Овен Бібер, голова профспілкової делеґації однозгідно заявили, що обидві делеґації, усунувши початкові непорозуміння, розпічнуть вже в кінці цього тижня опрацьовувати подробиці договору. При тій нагоді речник Дж. М. повідомив, що компанія розпочала вже також вступні переговори з профспілкою електриків, яка репрезентує 23,000 робітників.

АДМІНІСТРАЦІЯ МІЖПЛЯНЕТАРНИХ ПОЛЕТІВ приготовляється до чергового випуску міжпростірного корабля „Коламбія". Речники адміністрації в Кейп Канаверал на Флориді дещо затурбовані поганою дощовою погодою в Каліфорнії і поганим станом летоваща, на якому звичайно приземлюються після повороту корабель. Якщо, однак, корабель „Коламбія" буде запущений в понеділок 22-го березня, як було первісно передбачено, і перебуватиме у стратосфері повних сім днів, то до того часу стан летовища може цілковито змінитися. У випадку наглої потреби повороту корабля на землю адміністрація передбачає інше летовище. Ген. Джеймс Ейбрамсон, відповідальний за політ, дав зарядження приготувати корабель до польоту на понеділок, 22-го березня, на годину 10-ту перед полуднем.

ПРЕДСТАВНИКИ НІКАРАҐУА В ОБ'ЄДНАНИХ Націях передали на руки генерального секретаря цієї міжнародної установи меморандум, протестуючи проти порушення військовим летунством З'єднаних Стейтів Америки повітряного простору Караїбського обширу та проти повітряного шпигунства над територією Нікараґуа. Генеральний секретар ОН Гавіє Перез де Куеяр заявив кореспондентам, що він отримав цілий ряд документів з проханням передати їх 15-ом членам Ради Безпеки. У супровідному листі Нікараґуа однак не вимагає скликання Ради Безпеки чи іншої аґенції ОН для полагодження цієї скарги, побоюючись мабуть, щоб ОН не вислав до Нікараґуа своєї комісії для перевірення американських тверджень про те, що на її території Совєтський Союз і Куба не тільки розбудовують військові бази, але магазинують великі кількості зброї й амуніції, — кажуть політичні і військові спостерігачі. Адміністрація президента Роналда Реґена не відмовляється від того, що військові літаки ЗСА слідкують за розвитком подій у тій країні, запідозріваючи її в доставі зброї й іншого військового матеріялу для марксистських повстанців в Ель Сальвадорі.

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ ЗАЯВИВ НА початку цього тижня, що прибережня сторожа ЗСА у потребі послуговуватиметься військовими кораблями-винищувачами для поборювання контрабанди, яка кожного дня перепачковує до Америки великі кількості наркотиків різного типу. Дж. Буш, як відомо, очолює спеціяльну комісію на урядовому рівні, покликану президентом Роналдом Реґеном для поборювання контрабанд, які оперують не тільки в Караїбському обширі, але спроваджують цей продукт з далекої Бразилії. Винищувачі, за вказівками командувачів фльоти прибережної сторожі, допомагатимуть перехоплювати запідозрілі кораблі і човни з наркотиками і нелеґальними еміґрантами. Винищувачі вже перебувають в цьому обширі — заявив віцепрезидент Буш і вже розпочали свою місію. Крім того комісія вирішила збільшити також на 300 відсотків фльоту військових гелікоптерів, а адміністрація повітряної фльоти вирішила збільшити число полетів військових контрольних літаків. Спостерігачі уважають, що збільшення кораблів, літаків і гелікоптерів наступило також тому, що Адміністрація Реґена не хоче допустити до повторення можливости напливу нелеґальних еміґрантів чи „втікачів", як це було у випадку з Кубою.

ВИСТАВКА В УВАН, ПРИСВЯЧЕНА ТИСЯЧОЛІТТЯМ КИЄВА І ПАМ'ЯТІ ПРОФЕСОРА В. МІЯКОВСЬКОГО

Ню Йорк, Н. Й. (Л.Волянська). — Велика заля Української Вільної Академії Наук, тут при 206 Вест 100-ій вулиці, вже з 1-го березня цього року є місцем особливої виставки, присвяченої двом і більше тисячоліттям виникнення столиці України — золотоверхого Києва і світлій пам'яті Володимира Варламовича Міяковського, музейника-професора, шевченкознавця, дослідника української літератури, політичної думки та громадського життя XIX — XX століть, творця і довголітнього керівника Музею-архіву УВАН, основника-відновника Української Вільної Академії Наук на еміґрації в Европі. Це якраз десята річниця відходу св. п. В. Міяковського з цього світу — 22-го березня 1972 року.

Виставку, яка триватиме два повні місяці, підготувала і мистецько оформила Оксана Радиш, не жаліючи при цьому на влаштування її ні свого часу, ні своїх власних грошей, виставка бо не фінансована ще покищо ніякою установою. Йдучи за прикладом покійного професора О. Радиш приготувала цю виставку до першої лекції з циклу київських викладів, що їх в УВАН розпочав своїм виступом запрошений гість з УНІГУ проф. Омелян Пріцак, який і дав тут названу лекцію-виклад в неділю, 28-го лютого.

Вже тоді було експоновано організаторкою виставки головні матеріяли про історичний Київ, але і тепер майже щодня, О. Радиш доповнює виставку все новими даними про Матір городів руських", як Київ названо в „Повісті временних літ" Нестора Літописця вже в XI - XII столітті. І власне проф. Міяковський мав своїм звичаєм підготовляти такі тематичні виставки сливе до кожнонедільного пополудня-відчину в УВАН за часів його в Академії урядування, бо було велике у нього бажання ділитися з іншими українцями ним же зібраними унікатами в Музеї-архіві УВАН-у і це у згоді з тією наполеонівською засадою, що за тисячу слів важніший один образок, одна ілюстрація. Хоч потім, часто-густо ще того самого дня, доводилося вченому розбирати таку виставку, щоб наступного тижня готувати подібну.

В цьому теж була закономірність: Музей-архів УВАН зорганізував і розбудував з любов'ю і неймовірною жертвенністю професор, і цей Музей-архів розрісся до імпозантних розмірів і величиною і значимістю, бо це на таких людях, подібних до св. п. В. Міяковського, „сталося в XIX столітті чудо Відродження України — всупереч долі, заборонам, поліційним репресіям, руїні", — як слушно висловився у ювілейній статті на 80-річчя з дня народження проф. В. Міяковського Юрій Лавріненко ще в 1970-их роках.

Щоб показати цю виставку зблизька і пояснити всі експоновані матеріяли кореспондентові „Свободи", О. Радиш визначила для цього півдня в середу, 10-го березня. Огляд розпочинаємо від початку експозиції, де на окремому плякаті написані слова присвяти, зворушливі і теплі... „в десяту річницю небуття серед нас". Далі вивішено дванадцять таких панелів-площин, кожна присвячена іншій добі.

Тут одні за одним ідуть численні доби в існуванні Києва. Кам'яна доба, з палеолітом і неолітом. Розкопки на вулиці Кирилівській у Києві, ілюстрації з мистецьких знахідок з того часу, різьби на бивнях мамутів. Тут замкова гора і Плян Києва з поганських часів. Бронзова доба. Залізна доба. Зарубінецько-Корчуватська культура, — це в селищі Корчуватий Могильник знайдено 103 безкурганні поховання.

Третій плякат — Київ у поганські часи. Тут вміщено цікаву карту розселення народів; відомості про Змійові вали, славнозвісні й загадкові рукотворні написи, що сягають сотень кілометрів і їх відносять вчені до I-II століття по Христі.

Четвертий плякат — Княжі часи X століття. Тут вже з'являються неперевершені церковні древні будівлі — Десятинна церква з сакрофагом св. княгині Ольги і багато дечого іншого. Даль-

(Закінчення на стор. 4)

НЕ 10,000, А 10 ДОЛ.

У редакційній статті „Свободи", ч. 51 з четверга, 18-го березня, трапилась помилка в ціні за продаж Українського Культурного Центру в Голливуді, Фла. Слід читати, що дім був проданий за 10 дол., а не 10,000 дол. — Ред.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„День Афганістану"

Як уже інформовано раніше, в середу, 10-го березня ц. р. президент Реґен видав спеціяльну проклямацію, встановляючи день 21-го березня 1982 року як „День Афганістану," і закликаючи американський народ до моральної і матеріяльної допомоги афганським патріотам, — тим „неоспіваним героям нашого дня".

Проклямацію видано в Білому Домі в присутності понад 100 представників різних американських і етнічних організацій та преси, як теж представників від ряду різних держав світу. Між ними була тричленна делеґація Европейського парляменту, під проводом німця Еґона Клепша, та представники Франції, Німеччини, Англії, Австрії, Панами, Японії, Кенії, Таїлянду і Тайвану.

Програмою цієї надзвичайної церемонії проводив колишній державний секретар Вілліям П. Роджерс, який представив віцепрезидента Джорджа Буша, делеґата Европейського парляменту Клепша та президента Реґена.

У своїй промові віцепрезидент Джордж Буш сказав, що справа загарбання Афганістану совєтськими збройними силами — це „ґльобальна проблема, яка причетна до найновішого брутального розділу совєтської історії опресій і аґресій...

„Не забуваймо, — сказав віцепрезидент, — що інші нації терплять це саме лихо, як у СССР так і поза ним... країни від Балтійських Держав, до України і Узбекістану..."

Молоденька студентка із Афганістану, передавши Президентові афганський національний прапор, розповіла, що її клясу розігнали совєтські вояки, які вбивали її товаришів і товаришок.

З ініціятиви президента Реґена і американського Уряду в багатьох країнах світу відзначуватимуть „День Афганістану" — на знак солідарности й підтримки афганського народу в його боротьбі проти совєтсько-московського наїздника. Президент Реґен твердив, що Москва вислала біля 100,000 вояків модерно-узброєної совєтської армії, яка досі не змогла зломити спротиву геройського афганського народу:

„Афганський народ кинув виклик Совєтському Союзові і ставить сильний опір, якому немає паралель в модерній історії, і за це платить великими жертвами в обороні свободи... Їх села і хати знищив ворог: афганці гинуть від куль, бомб і смертельних хемічних засобів... Одну п'яту частину афганського народу (понад 3 мільйони) примусили наїздники втікати за кордон. 'День Афганістану' пригадує, що будь-який народ має право боротися за свободу і визначувати власну будучність, за право бути вільним від чужинецького вмішування і право визнавати релігію за його власною совістю".

День перед проклямацією „Дня Афганістану" заступник державного секретаря Волтер Дж. Стоссел, зізнаючи перед Сенатською комісією закордонних справ, заявив, що американський Уряд має незаперечні докази, що совєти вбили щонайменше 3,042 афганців хемічними засобами, не зважаючи на численні протести Об'єднаних Націй, Найвищої Ісламської Ради та невтральних народів світу не вживати хемічних засобів, але все без успіхів.

Президент Реґен також заявив, що третій випуск міжплянетарного корабля „Коламбія" в дні 27-го березня 1982, буде присвячений афганському народові за його героїзм та спротив московсько-совєтському мілітарному наїздові.

Призидент Реґен кількома наворотами згадав про поневолені нації Европи, що є знаменним, говориться бо не тільки про Афганістан і Польщу, але згадується також про цілу проблематику підбитих Москвою народів Східньої і Центральної Европи, як це зробив віцепрезидент Буш, згадуючи балтійські країни і Україну.

Українці в Америці, Канаді і Европі, як теж в Південній Америці і Австралії, повинні взяти активну участь у „Дні Афганістану", виявляючи тим свою солідарність з афганським народом, якого поневолює Москва, гнобитель України.

ФЕДЕРАЛЬНА ЛАВА ПРИСЯЖНИХ В НЮ ГЕЙВЕНІ, Конн., обвинуватила 20 осіб за участь в контрабанді, яка займалася перепачковуванням наркотиків з одного стейту до другого, зокрема кокаїни. Федеральний прокуратор Еллен Г. Нівас заявив, що унешкідливлення цієї контрабанди стало можливим тільки тоді, як справу, на прохання прокуратури взяли на себе службовці Федерального Бюра Інвестиґацій (ФБІ), які на протязі шістьох місяців зібрали достатню кількість обвинувачуючого матеріялу. Виступаючи на пресовій конференції, прокуратор Нівас заявив, що в стейті Коннектикат, як зрештою також в інших стейтах збільшилася торгівля наркотиками різного типу. При тій нагоді прокуратор закликав населення, зокрема батьків, співпрацювати з місцевими чинниками при викритті інших груп „торгівців" цим нелеґальним і небезпечним для здоров'я товаром.

Володимир Душник

ЧИ „РЕКВІЄМ" ПО МАДРИДСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ?

Після 16-ти місяців бурхливих нарад і обопільних обвинувачень, Мадридська конференція для перевірення Гельсінкських угод закінчила наради в Мадриді зі сумнівною надією зібратися знову на них по вісьмох місяцях перерви. Причиною наглого відсунення конференції аж до 8-го листопада 1982 року були події у Польщі.

В останній день нарад — як з боку Совєтського Союзу, так і Америки і її союзників дійшло до обопільних обвинувачень: делеґація із СССР обвинуватила Америку та її союзників із НАТО в приверненні „холодної війни" та закинула їм — „вмішування" до внутрішніх справ „суверенної" Польщі.

Американська та західні делеґації, виказавши всеціле об'єднання, оскаржили Москву та її політичних сателітів в зраді всіх зобов'язань відносно Гельсінкських угод та поголовних порушень їх Заключного акту. Промовляючи в імені Европейського спільного ринку, бельгійський представник Рене Паніс, заявив, що пропозиція Варшави „видворити" провідників „Солідарности" за кордон, є звичайним „одіозним шантажем", який вказує на безрадність польського комуністичного уряду та який являється „грубим порушенням" Гельсінкських угод.

Амбасадор Макс М. Кемпелмен — голова американської делеґації — заявив, що члени конференції вповні свідомі того, що „Гельсінкському процесові' загрожує провал. У дальшому він твердив, що від початку, за час Мадридської конференції, в СССР, відбулось 248 політичних заарештувань, включно з арештуванням членів Гельсінкської групи.

„Шість декад після революції, яка обіцяла хліб і свободу, Совєтський Союз і його народ не мають ні одного — ані другого. Володарі, які бояться народу, над яким вони панують, кінчать тим, що вони бояться один одного, бояться сонних примар, бояться незнаного завтра, бояться за себе та за своє правління, — сказав амбасадор Кемпелман. Вони стараються впоїти страх у своїх підданих, одначе страх не приносить сталої льояльности, і мир не може процвітати в атмосфері страху..."

Пропозицію, щоб зробити довшу перерву в конференції подала швайцарська делеґація, до якої поспішно приєдналися делеґати СССР і його сателіти. Швайцарці були тієї думки, що до листопада ц. р. міжнародна ситуація може поправитися до тієї міри, що створить новий клімат для конструктивних нарад на конференції. Однак, на думку багатьох делеґатів, — в листопаді ситуація не лише, що не поправиться на краще, а погіршиться.

„На випадок жалюгідної можливости, що в листопаді ми не зможемо погодити наших розбіжностей у поглядах, в тому буде лиш одна важлива причина — а це дальше продовження вживання совєтської мілітарної сили для підбою сусідів — прямо як це сталося в Афганістані — і посередньо через безпощадний натиск, який примушує інших до вибору репресій радше як компромісу і погодження, як це мало місце у випадку з польським народом, який змагав до більших свобід і своєї гідности, — „твердив амбасадор Кемпелман.

По сімох роках існування Гельсінкських угод, Москва всеціло іґнорувала всі постанови цих угод. Її участь у конференції у Беоґраді і Мадриді тільки давала Кремлеві ще більшу нагоду до комуністичної пропаґанди проти Америки та її союзників. Ані в політичному відтинку, ані теж на полі національних, людських і релігійних прав Москва не зробила найменших уступок чи компромісів.

Тому всякі сподівання, що Москва, „порушена" світовим осудом за її обструкціонізм і саботаж Мадридської Конференції, „поправиться", — це неоправдане і безплідне маячення.

Анатоль Камінський

ПРО ДЕЩО, ЩО ТАК ДУЖЕ „ПЕЧЕ" І НЕПОКОЇТЬ ВОРОГА

II

Чи оправданий і обоснований як слід цей страх і занепокоєння Москви перед еміґрацією в такому сенсі як пише Дмитрук? Без сумніву, що так, навіть коли зважити це, що він немало „пересаджує", якщо йдеться про „пов'язання української буржуазної верхівки націоналістичної еміґрації.. багатьма економічними та політичними узами з монополістичним капіталізмом, з панівними верствами США, Канади" ітд. (Дав би Бог, щоб воно так, дійсно, було!) Дмитрук і його наказодавці бачать, однак, в даному випадку цю „небезпечність українського еміграційного націоналізму" у двох проєкціях: актуально-діючій і реально-потенційній. І вони належно оцінюють обі проєкції нашої сили та не легковажать ні одної, ні другої, а зокрема вони свідомі потенційної потужности українського закордону, що ми саме її не використали і не вжили по сьогодні. Мало того, ми її собі не раз і не усвідомлюємо належно. Але такого „браку усвідомлення" немає у дмитруків і його зверхників, які не жалували труду, щоб простудіювати до глибини та в усіх аспектах політичний потенціял еміґрації під кутом їхніх власних інтересів і „потреб". І ствердивши його реальну потенційність, застосувати відповідну „профілактику", щоб вже наперед не допустити до максимального заанґажування і використання наших сил на допомогу народові на землях, перш усього у його боротьбі проти асиміляційно-русифікаційної, ґеноцидної політики „єдиного радянського народу".

Було б дійсно, великою шкодою і поганим свідоцтвом для самої еміґрації, якщо б ворогові вдалося відвернути нашу увагу від першочергових завдань на другорядні, добитися розпорошення і зужиття наших сил на такі, чи інші внутрішні пересправи та перешкодити повному використанню політичного, наукового (чейже у нас пів тузеня наукових інституцій!) і громадського потенціялу для належного поставлення питання визвольної боротьби передусім власне на чужинецьких і міжнародних форумах, з метою розкрити справжню суть і цілеспрямування політики „єдиного радянського народу" і здобути підтримку для нашої справи якраз збоку „панівних верств ЗСА, Канади і інших держав". Це ж бо і є основний, силовий вимір тієї „особливої небезпечности" еміґрації для Москви, при нашому двонапрямному відділовуванні — як по лінії рідного материка, так і зовнішнього світу. І якраз у цій ділянці нашої дії багато залежить перш усього від нас самих, від нашої правильної концепційної і оперативно-організаційної постановки та нашого труду та зусиль.

У всякому разі, більше, ніж у інших ділянках нашої діяльности, що про них пише Дмитрук, а саме, чи то на відтинку українсько-жидівських зв'язків і співпраці, чи українсько-китайських контактів, чи теж наших впливів на американську політику. Щоправда, Дмитрук називає, наприклад, Гейґа вже навіть „новим кумиром" українських націоналістів, але знову ж тут, як і в інших ділянках і відношеннях маємо наразі радше певні потенційні можливості, реалізація яких залежить таки більше від другої сторони, ніж від нас самих.

Тим не менше поставлення цих справ у такій площині КҐБівським автором лише ще додатково показує як важливими вони є для всіх заінтересованих і як багато втратимо та потерпимо не лише ми, але й стосовні кандидати в наші партнери, якщо ми разом не використаємо існуючих, наших потенцій, що їх вже сьогодні намагаються невтралізувати й демобілізувати дмитруки.

У вищезгаданій статті зокрема багато місця присвячено якраз жидівсько-українським відносинам, контактам з Ізраїлем ітп. Автор цитує Щербицького про те, що „останнім часом українські націоналістичні організації за кордоном почали активно встановлювати контакти з сіоністами і маоїстами". Дмитрук „інформує", що „буржуазно-націоналістичні ватажки розпатякують про свою „спільну долю" зі сіоністами, про те, що у них „одні ж й ті" вороги за так званою „залізною заслоною". Подібне спілкування, в якому оунівці виступають у ролі прислужників та підспівувачів міжнародного сіонізму, гучно декляруючи своє „розуміння" проблем, які стоять перед Ізраїлем, знову і знову свідчить про спільну класову основу сіонізму та українського буржуазного націоналізму... Плятформою того зловісного альянсу є... патологічний антикомунізм і антирадянщина".

Дмитрук окремо згадує про те, що мовляв, „з метою активнішого використання українських буржуазних націоналістів в інтересах сіонізму та ізраїльської воячини на початку 1981 року в Тель-Авіві було створене так зване „товариство єврейсько-українських зв'язків". Одночасно він пише, що „в останні роки оунівці та сіоністські трубадури імперіялізму... дедалі частіше влаштовують спільні зборища, де обмінюються досвідом антирадянської діяльності, та галасливі 'маніфестації' біля дипломатичних представництв країн соціялізму на Заході, взаємодіють в організації провокацій проти радянських спортивних і мистецьких колективів..." ітп.

Але тим не менше приходиться ствердити, що, на жаль, жидівсько-українські зв'язки в діяспоральному відношенні і по лінії Ізраїля не вийшли поза певну лише групу гарячих ентузіястів цієї співпраці, якщо йдеться про жидів чи ізраїльтян і не охопили більших, впливових, політичних елементів ані в самій жидівській діяспорі на Заході, ні у офіційних й неофіційних колах Ізраїля. У тому відношенні, у жидівсько-українському альянсі існує надто велика перевага українського партнера, що й створює певну політичну однобічність і недостатність, яку потрібно негайно збалансувати більшим заанґажуванням із жидівської та ізраїльської сторони. Як довго, однак, до цього не дійде, — силовий політичний фактор українсько-жидівської співпраці буде залишатися лише в потенційному стані, з поважною загрозою змарнування його для обох сторін.

Це саме стосується, до речі, у ще більшій мірі, китайсько-українських контактів, потенційна сила

(Закінгення на стор. 3)

Іванна Савицька

„Добраніч, тату!"

(РОЗПОВІДЬ СТАРОГО В'ЄТНАМЦЯ)

Сива, стара людина, згорблена дещо від тих молитовних клячінь перед вівтарем предків, принесла гарячий чайник з дротяною, старою вже ручкою, три надщерблені чашечки, налила гостям чайку і темна тиша зависла сірим рядном в маленькій, убогій хатині.

— Засвічу лямпу, — сказав гостинний господар, здіймаючи малий каганець, що висів на драпнтивій підпорі, на якій спиралась стеля.

З лямпи стелився копіт і якісь дивовижні тіні, — силюети присутніх осіб малювались фантазійно на стінах.

Старий запримітив їх, і до пристані спогадів прибився маленький човник, сповнений пережитих терпінь, страшного смутку, які хотілось передати комусь, переповісти хоча б, щоб облегшити свій біль.

Старий почав: „Коли я ще був молодий, трапилась у моєму селі така історія. Жила в тому селі гарна і молода жінка з малим синком. Мужа забрали до війська, як і всіх молодих мужчин, і вона сама управляла рижове поле, годувала курей, доглядала маля, а тому, що була сиротою, допомоги було нізвідки.

Молодий батько рідко коли писав, бо війна, як знаєте, — не жарти, писати немає як.

Одного вечора Нат приспала синка та стала шити. Та тут почорніло небо, затряслася від громів земля і дитина, збудившись, перелякано плакала.

— Не бійся, маленький синочку, я біля тебе, не бійся,-і щоб було в хаті ясніше, підіймила високо лямпу й зачепила її на дрючок.

І тут на стіні, з'явилась Натина тінь вдвоє більша від неї.

— Дивись, маленький, тато прийшов до тебе і стоятиме під стіною доти, поки не вснеш.

Хлопчина задивлений в тінь, заспокоївся зовсім, і замикаючи очка сказав солодко — „Добраніч, тату".

Минали роки, хлопчик ріс і кожного вечора чекав на відвідини батька. Нат підіймала лямпу, і батько „з'являвся", щоб бути хвилинку зо сином.

Одного разу, коли хлопця не було в хаті, хтось постукав до закритих дверей.

—Нат, це я, твій дружина, відчини двері. Вони впали собі в обійми, бо їхнє подружжя було дуже щасливе, а служба у війську скінчилась.

Треба було принести офіру на вівтарі їхніх предків, але в хаті нічого не було.

— Ти посидь, відпічни, синочка ось, ось не видно, а я побіжу на базар, і принесу все, що потрібне. Треба ж скласти дяку за наше щастя.

Нат взяла кошик і спішно вийшла із хати, а військовик у мундирі впав на коліна перед вівтарем предків. Та тут вбіг хлопчина і став вороже проти гостя.

— Ти не мій тато, я маю іншого тата, він приходить до мене кожного вечора, стає ось там, під стіною і я йому кажу — добраніч!

— Ти маєш іншого тата? Я є твій тато, ніхто інший, розумієш ?

Хлопець, надувши губи, вирвався силою з хати і щез в рижовому полі.

Нат швидко повернулася, поклала на вівтарі овочі, поклала квіти і стала покірно на коліна.

Палаючий гнівом війсь-

(Закінгення на стор. 3)

ПРО ТЕ І ТАМТЕ

Про танцюючого Кача і допомогу старшим

Минулого місяця мешканці Ню Йорку мали нагоду бути свідками справді вийняткового видовища. Це був вечір-бенефіс у допомогу старим акторам і працівникам сцени у 100-ліття допомогового товариства Фонд Акторів. Організатори проголосили його як „Вечір 100 зірок", але на велике здивування усіх, свою участь зголосили не сотня,а двісті найславніших акторів фільму, театру, телевізії. Про цю, незвичайну своїми виконавцями, імпрезу писала широко американська преса, говорили в радіо і показували на телевізії. Цікаві нюйоркчани всіх шарів суспільства довгими годинами стояли на вулицях, біля Редіо Сити Мюзік Голл (де відбувалася ця імпреза), щоби побачити славних акторів, що так численно з'їхалися з усіх кінців Америки, щоби віддати безкоштовно час і талант у допомогу своїм старшим колеґам. Розуміється квитки, на цей вечір, хоч як солоні ціною (до 1,000 долярів за один), — викупила до останнього місця добірна публіка. А ми, „звичайні смертельники", що не могли собі на таку ціну дозволити, мали саме перед кількома днями нагоду бачити цілий перебіг імпрези на телевізійній програмі. Поміж більше і менше вдалими точками (вмістити 200 осіб у один вечір не легко!), що проходили справді у американському темпі — був один вартий, щоб на нього звернути увагу.

Посадник міста Ню Йорку Едвард Кач у фраку та циліндрі зі щіткою в руках замітав сцену, співаючи: „Я люблю Ню Йорк", а відтак танцював у ряді враз із славними т. зв. „рокетс". І подумайте, при тому йому не злетіли з голови ані циліндер, ані повага посадника міста!

Коли ми, однак, таке зав-

(Закінгення на стор. 4)

Богдан Й. Тарнавський

ВИСНОВКИ З ДВАДЦЯТЬП'ЯТИЛІТТЯ ФКУ

Мабуть, що на пройдений шлях організації варто дивитися так, як і на проминуле життя людини, яке могло бути змарноване, або змістовне й сповнене висот. Вирішним в житті — не є його довголітність, а якість. Можна жити, тліючи, й понад сто років і йдучи дорогою еґоїзму, лінивства та тільки споживання, не залишити по собі жадного сліду. Таке життя основно суперечить плянові Всевишнього Бога, який здійснює процес постійного творення через людину, який діє і працює через і разом з людиною.

Чи є якісь вловимі наслідки з чвертьстолітньої діяльности Фонду Катедр Українознавства (ФКУ) при Гарвардському університеті? Яке їхнє значення і вартість?

Фонд Катедр Українознавства-унікальне явище в житті української спільноти. Першим наслідком руху ФКУ є створення безпрецедентного досі моделю нового підходу до нових проблем, який зводиться до того, що над проблемою не вистачає бідкатись, нарікати на обставини, звалювати вину на довкілля та „воріженьків", чекати Божого змилування, а треба закотити рукави і братись до праці. Треба починати, а почавши, не зупинятись, треба витримати у намаганні осягнути визначену ціль. Тож,ФКУ витягнув висновок конкретним зусиллям з десятка разів повторюваного, але не реалізованого клича, що вчорашні відповіді не розв'яжуть завтрішніх питань. Тому чверть століття діяльність ФКУ не була тупцюванням на місці, а добре плянованим крок за кроком — ходом вперед.

Якщо на Заході про Україну мало знають, не добре знають, не хочуть знати, якщо не добачують її основних прав на незалежне, вільне і творче життя, якщо українську проблематику зводять до всеросійської орієнтації, то треба було щось робити, щоб тому зарадити. А те „щось" — нове, динамічне, терпеливе, тривале, мудре, переконливе, висловлене мовою і способом думання того ж не співчуваючого нам Заходу. Заслугою людей ФКУ в пройденому 25-літті є те, що вони це невідрадне положення збагнули. І розуміння потреби протидії було стимулом для 25-літніх зусиль та заходів.

Фонд Катедр Українознавства — громадська інституція, але не „загромадська", тобто така, що не тратила часу на традиційні, але беззмістовні процедури, на безконечні дебатування над правильниками та статутами, на договорювання про числове відношення різнорідних угрупувань та політичних орієнтацій у складі керівних чинників ФКУ. В ФКУ ніхто не змагався за почесті чолових позицій, за престижеві місця. Таких місць не було. Бо цілий особовий склад цілого ФКУ — престижевий. Кожний член ФКУ — чоловий.

Членство в Головній Екзекутиві, як і становище представника ФКУ вимірювалось не привілеями та почестями, а конкретними завданнями, трудом, активністю, ініціятивністю людини, вмінням доповнити, заступити, допомогти, а не хотінням насолоди бути видному, бути славному, Вирішним для діячів ФКУ були не фрази гомінких, але як часто нещирих похвал, а витривалість в доброму ділі. Змістом діяльности людей ФКУ було служіння точно визначеним інтересам цілого українського народу.

Фонд Катедр Українознавства — установа, діяльність якої створила далекойдучі політичні консеквенції, але не політична, зокрема в тому вузькому розумінні еміґраційних політиків. Партійництво, пристрасні перепалки, напасливі полеміки — ФКУ не цікавили.

Фонд Катедр Українознавства — рух всепритягаючий; ясно окресливши свою мету, ФКУ не дав збити себе з дороги здійснювання цієї мети. Не розпорошив сил, не поринув у збіговиську дрібниць, а уникаючи суперечок, терпеливо витримав два і півдесятиліття у трудах, часто понад силу, викликаючи підхожу, оптимістичну атмосферу для збіркової кампанії ФКУ, щоб створити фінансову базу для жвавого й серйозного розвитку української науки.

Серед членства ФКУ і бандерівці, і мельниківці,і всі інші „івці". І нові і давні еміґранти, і православні і католики, професіоналісти і робітники, вчені й менш едуковані. У своїх рядах ФКУ охопило 13 тисяч прекрасних людей — жертводавців, які збагнули важливість українського Гарвардського проєкту, як теж необхідність постійної, тяглої грошової підтримки для цілої низки першорядних завдань Українського Гарварду. Серед жертводавців майже 1,000 меценатів. Це — доброчинці вищого ступеня, які наслідком діяльности ФКУ, оновили традицію української філантропії, яка є підставовим складником культури людини і народів.

У більшості наших меценатів назріло глибоке усвідомлення суті філантропії. Їхні пожертви не для одного, двох, чи навіть десяток дописів-новинок в газетах, світлин та хвальби. Бо велич меценатства не в тому. Доброчинство ніколи не пропаде, не затреться, навіть як воно не гомінке. Меценатство ФКУ-це позачасова та позапростірна категорія. Ім'я мецената житиме постійно силою його вчинку. Меценатські вплати творять депозит багатоцінніший від того, що окреслюється лише сумою долярів, бо ті вплати-це одночасно депозит духових вартостей. Доляри можуть здевалюватися, щедре й шляхетне серце — ніколи!

Фонд Катедр Українознавства дав початок новій творчій культурній еволюції, яка хоч українознавча змістом, охоплює не лише українську спільноту, але й різнонаціональну громадськість. Нарешті є нагода для інтелектуального прошарку тих, що проходять через Гарвардський університет, безпосередньої, живої і прямої зустрічі з українством.

Фонд Катедр Українознавства своєю діяльністю доказав, що лише чисто прагматичний підхід та обчислення до розв'язки нашого завдання без ідейного підложжя не увінчався би успіхом. Практичний вислід щоденної праці ФКУ є внаслідок ідейної наснаги кожного члена ФКУ.

Створивши фінасову базу для осередку української науки — три катедри україністики й дослідний інститут українознавства в одному з найкращих університетів Америки, ФКУ придбав Україні й українській спільноті на чужині незнищимий здобуток з наочними, постійно новими науковими досягненнями, що яcніють на понурому горизонті розбитих мрій, нездійснених кличів, втраченої енерґії, безпідметної метушні та безконечних сварок „великої організованої української громади".

Хтось мусів робити добру й корисну роботу, щоб рятувати честь політичної еміґрації. ФКУ трудився у

(Закінгення на стор. 4)

Про дещо...

(Закінчення зі стор. 2)

яких далеко потужніша і значніша не лише для обох наших народів, але в ґльобальних вимірах міжнародної політики. Пекін не вийшов, однак, по сьогодні поза певні, перш усього, студійні заінтересування українськими справами і певне обмежене вузько-політичне і пропаґандивне використання деяких аспектів нашої боротьби у своїх пересправах з Москвою. А тим часом, вже давно є на потребу виразне здеклярування політики КНР у відношенні до України і інших поневолених народів, в змислі повного національного і соціяльного визволення і власного державного будівництва стосовних народів, що зрештою у свій час Пекін дуже скоро зробив був у відношенні до країн третього світу.

На жаль, нічого подібного дотепер немає по лінії України і інших підсовєтських народів, мало того, в порівнянні з певним періодом 70 років, сьогодні радше відчувається певне послаблення на деяких відтинках цього відношення. І знову ж не з вини української сторони, зокрема, якщо йдеться про українські кола, згуртовані в „Українському товаристві для студій Азії", До речі, варто тут згадати, що у свій час були вістки, що якраз кола, що їх опісля „охрестили" „бандою чотирьох" були готові на більш далекойдучі потягнення по лінії поневолених Москвою народів і що з їхнім відходом не прийшло до здійснення цих нових проєкцій. Немає сумніву, що певні персональні зміни часто мають такий, чи інший вплив на даний політичний курс, але в даному випадку, поскільки йдеться про справи засадничої політичної натури, теж цього роду переміни не повинні були аж до такої міри впливати на принципове, концепційне постулювання у цій матерії. Тим більше, що вже після цих „персональних" перемін були дальші певні вияви студійного заінтересування, а головне стосовні зміни не відбилися, наприклад, аж такою мірою на інших, подібних відтинках політичних заанґажувань з боку КНР. Але якщо, дійсно, відхід „банди чотирьох" заважив на дальшому такому, а не іншому відношенні з боку Пекіну, тоді прийдеться лише сказати, що в даному випадку ми мали „ще одного пеха", який, надіймось, не буде тривати „аж сім років"...

Атакуючи українську еміґрацію у ЗСА, Дмитрук пише, що „особливо злісно нападають оунівці на політику розрядки і мирного співіснування... Підтримуючи мілітаристські марення реакційних політиків і генералів, зарубіжні ОУНівці на всі лади вихваляють сенаторів — 'яструбів' типу Дервінського або Дентона... славословлять „тверду поставу" Хейга „до Москви", його гльобальні, імперські амбіції,... жовтоблакитники закликають верховодів капіталістичного світу активізувати втручання у внутрішні справи соціялістичних країн, зокрема Польщі... посилити терористичну діяльність банд афганських найманців ЦРУ", ітд, ітп.

Як і в інших випадках, Дмитрук ставить тут знову знак рівняння між потенційно-реальним і дійсним. Незалежно від нового, гострішого курсу американської зовнішньої політики у відношенні до Москви і певного осмислення справжньої російської імперіяльної суті Совєтського Союзу в деяких впливових колах, новий американський Уряд не здобувся ще на належне зформулювання відповідної визвольної концепційної і практично-оперативної постановки, яка сприяла б скріпленню національної самопідметности і самобутности України й інших поневолених народів та зміцнила їхню відпорність і спротив російському імперіялістичному наступові. Не зробила вона цього навіть в обличчі останніх подій в Польщі, як перед 13-им грудня м. р., так і після нього. І то, не зважаючи на це, що якраз ці події виразно доказують, що боротьба і визволення сателітних країн — дуже тісно пов'язані і співзалежні від такої ж боротьби і допомоги України і інших поневолених народів в самому СССР . При тому, так само як геополітичне положення Польщі, її роля як найбільшого населенням і територією та економічним потенціялом сателіта — ставить польську націю у становище першочергового і вирішального чинника у боротьбі проти російського імперіялізму у сателітному засягу, подібне положення — всилу тих же силових елементів: геополітичного положення, ролі як найбільшої неросійської республіки — територією, населенням і економічним потенціялом — займає українська нація в есесерівському територіяльному масиві.

І якраз лише одночасний змаг і співдія визвольних процесів, перш усього українського і польського народів, являється тим силовим фактором, який вже сьогодні є спроможний ефективно гальмувати російську імперіялістичну аґресію та розвалити саму російську імперію в майбутньому. Не треба підкреслювати, що чим скоріше усвідомлення цього стану і укладу на Сході Европи приведе до відповідної постановки у зовнішній політиці ЗСА і Заходу, тим краще для всіх заінтересованих. Самозрозуміло, однак, що в такому напрямі мусимо діяти передусім ми самі, щоб і в тому випадку потенційні можливості перевести у практичну дію. Подібно, як і за всяких інших умов, не все і може й не багато залежатиме від нас, але тим не менше мусимо бути свідомі того, що тільки при відповідному вияві ініціятивности і належних зусиль з нашого боку, заіснують шанси перетворити нашу потенційну „статику" у політичну „кінетику". І тоді теж дмитруки і їхні наказодавці не будуть непокоїтись надармо...

Сиракюзи у поклоні Патріярхові Йосифові

Старанням Патріярхального Товариства в Сиракюзах місцева українська громада гідно вшанувала 90-ліття уродин і 65-ліття священства Блаженнішого Патріярха і Кардинала Йосифа Сліпого.

Відзначення достойного Ювілята почалося у неділю, 21-го лютого, відслуженням Св. Літургії в церкві св. Івана Хрестителя в наміренні Глави Помісної Української Католицької Церкви і великого подвижника та борця за добро і щастя Церкви і всього українського народу. У Службі Божій взяла участь організована сумівська і пластова молодь зі своїми прапорами.

Тиждень пізніше, в неділю, 28-го лютого, сиракузька громада вшанувала Патріярха Йосифа ювілейним концертом, що відбувся в Українському Народному Домі на тлі відповідної декорації сцени, прикрашеної портретом Ювілята.

Свято відкрила коротким словом д-р Галина Клюфас, голова відділу Патріярхального Товариства, а відтак перед святочною громадою виступив мішаний хор церкви св. Івана Христителя під мистецьким керівництвом мґр Марусі Качмар. У його виконанні присутні почули „Отче Наш" муз. М. Леонтовича та могутнє і щире многоліттвіє для Патріярха.

З черги учениця Маруся Пічкур продеклямувала „Молитву за Патріярха".

Святочну доповідь з нагоди відзначуваного ювілею сказав інж. Микола Галів, головний редактор журналу „Патріярхат". Спокійно, як завжди, та переконливо прелеґент розказав про тернистий шлях нашого Ісповідника Віри, якого влучно порівняв до Мойсея. Він накреслив не тільки страждання Блаженнішого—каторжника, але й розвиток патріярхальної ідеї і зусиль для завершення помісности нашої Церкви патріярхальним устроєм.

Після доповіді присутні оплескували соліста-баритона Зенона М'ягкого, який при фортепіяновому акомпаньяменті Галини Хомут виконав чотири пісні: „О, слово рідне" О.Олеся, муз. Я.Степового; „Надії", муз. Лятошинського; „Подражаніє XI Псальму" Т.Шевченка, муз. В.Безкоровайного, та „Україно, любов моя" Д. Луценка, муз. І.Шамо.

Виконання пісень переплiталось рецитацією „Отче наш" Зої Когут у виконанні Ксені Антипів та декламацією вірша „Патріярхові" Б.Стефанишина у виконанні учня Данилка Шипилявого.

На закінчення мистецької програми виступив знову церковний хор із піснями „Нехай сповняться уста наші" муз. О.Кошиця та „Боже, Великий, Єдиний" муз. М.Лисенка.

Поміж численно зібраною публікою, що своєю участю вшанувала Патріярха Йосифа Сліпого, були й обидва отці нашої парафії— о. митрат В.Середович і о. С.Фабриґас, а також о. В. Смик з Ютики з дружиною. Із місцевої православної громади присутніми були о. М.Галинський, парох церкви св. Апостола Луки, з дружиною, та проф. Павло Маляр, голова парафіяльної ради.

Окремо слід згадати, що виконавці мистецької програми З.М'ягкий і К.Антипів відмовились від належного їм гонорару з побажанням, щоб передати його на патріярший фонд.

Сиракузька громада гідно вшанувала Первоієрарха своєї Церкви, який у критичний час свого життя не зрадив своєї віри і народу та далі бореться за належні їй права і вказує шлях своїм наслідникам і вірним.

Микола Дупляк

ОЛЕКСАНДРА КЕЙС ПОМЕРЛА У КАЛІФОРНІЇ

Дейвис, Каліф. — У середу, 17-го березня 1982 року, тут померла на 68-му році життя бл. п. Олександра Кейс, довголітня членкиня разом з родиною 25-го Відділу Українського Народного Союзу, колишня працівниця видавництва „Свобода". Тіло Покійної буде перевезене до Ню Йорку, де у похоронному заведенні Петра Яреми при 129 Схід 7-ма вулиця будуть відправлені Панахиди — в суботу, 20-го березня о год. 6-ій вечора і в неділю, 21-го березня о год. 5-ій по полудні. Похорон відбудеться в понеділок, 22-го березня на український православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, де о год. 10-ій буде відправлена Заупокійна Богослужба.

Бл. п. О. Кейс залишила в жалобі мужа Олексія, сина Віталія з дружиною Тетяною, дочку Тетяну Халупу з мужем Левком і донечкою Олександрою.

Відзначено річницю незалежности Естонії



В Ню Йорку, в п'ятницю, 26-го лютого ц.р., відзначено роковини проголошення незалежности Естонії. Серед учасників різних національностей були: (сидять зліва) Ґаля Зільоніс і М. Сімутіс (литовки); (стоять зліва): Й. Рікстінс, голова Американської Лотишської Асоціяції; Ева і Горст Угліх (німці); д-р Анісетас Сімутіс, генеральний консул Литви; Вікторія Чечета (литовка); д-р Володимир Душник, редактор „Українського Квартальника"; д-р Ернст Яаксон, генеральний консул Естонії; Марія Душник, заступниця головного предсідника УНС; д-р Анатоль Дінсберг, шарже д'аффер Латвії у Вашінгтоні; С. Гельга Озолінс (лотишка).

„Добраніч..."

(Закінчення зі стор. 2)

ковик відштовхнув її від родинного вівтаря, і голосом повним образи сказав до неї:

— Ти негіднице, ти обманщице, не смій молитись поруч мене. Ти зруйнувала життя мені, собі і дитині. Одне, що лишилось тобі, — то смерть.

Нат боронилась, і хлипала, а потім, як належить в'єтнамській жінці, приняла мовчки наругу, пішла над кручу, і замість овочів, принесла в жертву своє молоде життя.

З того часу хлопчина став сиротою і поволі став привикати до нового жовніра-батька. Батько пестив його, цілував, розказував воєнні пригоди, та думка про Нат ніколи не покидала мужа.

Одного вечора зірвалась страшна хуртовина, били громи, і хлопчина, хоч і великий, — заплакав.

Батько підніс каганець, щоб роз'яснити темінь і в тому менті хлопчина почав кричати: — Онде мій тато, ось там, на стіні, він приходив до мене як я був зовсім маленький і вірив, що тінь — то мій тато..." — Очі старого наповнились слізьми, а серце в болі ридало.

— О, Нат, моя найдорожча Нат. Чи простиш мені, ген у засвітах, заподіяну кривду?

ВІДБУДУТЬСЯ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УСВТ „Ч. СІЧ" В НЮАРКУ

Нюарк, Н. Дж. (от). — У суботу, 20-го березня ц.р., о 6-ій год. по полудні тут у власному Домі відбудуться 59-ті Річні загальні збори УСВТ „Ч.Січ". Усі члени Товариства зобов'язані взяти активну участь у цих важливих передювілейних Загальних зборах.

Висновки...

(*Продовження зі стор. 2*)

пройдених 25-ти роках чесно, невтомно, продумано. Видвигаючи український Гарвардський проєкт, накреслив плян на найменше кілька майбутніх двадцятьп'ятиліть.

Україністика в Гарвардському університеті стала повноправною, постійною інституцією, яка втішається подивом та пошануванням у міжнародних наукових колах.

Український Гарвард уже в перших своїх десяти роках проявив широку й многогранну діяльність, яка створила новий і славний розділ в історії української науки. Перед українським Гарвардом одночасно виразне й багатообіцяюче майбутнє, бо поставлено ставку на талановитих людей молодшої ґенерації, вишколюючи два десятки молодих науковців українознавців.

Створено одну з найбагатших у вільному світі збірку україніки у системі бібліотек Гарвардського університету. Наладнано видавничу діяльність; серед надрукованих книжок, статтей, джерельних матеріялів пишається періодичний квартальний журнал, що доходить до наукових інституцій усіх континентів нашої плянети.

Нав'язано тісні, постійні, ділові контакти з десятками вчених, з науковими установами різних країн. Українознавство стало дисципліною гідною уваги спеціялістів, дослідників, студентів, а то й ширшого гурту інтеліґентського прошарку людської спільноти.

У першому десятилітті діяльности Українського Гарварду понад три тисячі осіб відвідали наш Інститут, будинок якого є фізичним фактом української присутности в тому потужному університеті.

Фонд Катедр Українознавства досягнув своєї мети. Без видатної підтримки тих чинників, які звемо „establішментом", при доброзичливості лише частини української преси, ФКУ мусів творити з нічого свою організаційну мережу і з успіхом проводив збіркову кампанію не раз майже в безнадійній ситуації, бо виставлений на скептицизм, атаки, тенденційну критику, фальшиві підшепти, нерозуміння потреб науки та на інерцію, розсіяність і дрібничковість великої громади.

Перед резиґнацією і втомою рятувала ФКУ внутрішня співпраця ентузіястів, згідливість. Не було сенсаційних скандалів, суперечок, розколів. Усякі зовнішні підступи з намаганням нищити проминали немов кошмар, відбивані ще більш інтенсивною працьовитістю та жертвенністю прихильників ФКУ. Були безчисленні труднощі, але в критичний момент, із майже прецизним відчуттям реченців, з'являлась на місце притомленого нова і нова людина з новим ентузіязмом з новим завзяттям. В бігу подій ФКУ навіть і не містик може бачити допоміжну руку Божого Провидіння.

Якщо йдеться про майбутнє 25-ліття, то треба пам'ятати, що сучасна ситуація, ще постійно, просто кажучи, ненормальна для тих, хто займається Україною і українознавством. Справа в тому, що ті, хто жив поза батьківщиною, а в першу чергу членство ФКУ, мусять великим накладом часу, фондів і психічної енерґії дальше організувати сприятливі можливості для зберігання, передавання та творення культури та національної свідомости, яку систематично підриває та нищить поневолювач українського народу, яку теж послаблює та розводнює зматеріялізований колишній політичний еміґрант і його наслiддя, для яких ці речі є без глибшого значення.

Досягнувши мету, здобувши гору, поширились перед ФКУ горизонти. Майже безкраї! Зупинитись в марші було б нерозумно. Українську науку треба ще постійно додатково субсидіювати. Є нові проєкти, нові задуми, є людський кадр спеціялістів, є тематика, є вміння, є ювілеї й роковини, є визнана й шанована інституція, є засоби для дослідів, є студенти. Не вистачає, одначе, грошових засобів. Бо ті, що їх забезпечено, хоч і збережуть обмежену діяльність Українського Гарварду, не покриють одначе пекучих актуальних потреб.

Часи не легкі. Бушує інфляція; економічна ситуація мінлива і наклонює до песимізму. Але чи сміємо в обличчі постійного ворожого наступу на український народ опустити руки? Чи не повинні ми й дальше боронити українство навіть при менш догідливих обставинах?

Ось, що робить провідний і творчий елемент американського суспільства: якщо є більші потреби, якщо треба більше грошей, то потрібно більшої жертвенности. Прінстонський університет розпочав запляновану на п'ять літ кампанію збірки 275 мільйонів долярів серед своїх випускників, Гарвард успішно проводить збірку 350-ти мільйонів долярів на свої „необмежені фонди", щоб покривати адміністраційні видатки. Знову ж харитативна збірка на Юнайтед Вей досягнула в минулому році новий рекорд — 1,68 більйонів долярів. Посилено збірки на релігійно-церковні цілі. Ворушаться найкращі людські сили. Змобілізуймо й ми свої ряди, йдучи назустріч величному ювілеєві — тисячоліттю Християнської України. Безперервно підтримуймо Фонд Катедри Українознавства.

Пам'яті Матвія Бориськевича

Норт Порт, Фла. (В.Р.)— У неділю, 31-го лютого ц.р. несподівано помер тут св. п. Матвій Бориськевич, колишній довголітній секретар 94-го Відділу УНС у Гемтремку, Мищ., член Української Стрілецької Громади в Канаді й член Організації Державного Відродження України, коли він з родиною переїхав до ЗСА.

Тільки минулого літа його син Володимр купив своїм батькам дім у Норт Порті, де росте українська громада і де поселюються українські емерити. Св. п. Матвій і його дружина дуже подобали собі українську громаду та клімат Флориди. Та невблагана доля дозволила йому любуватися теплом і сонцем тільки кілька місяців.

У понеділок увечері о. митрат Теодор Форостій та о. Володимир Мельник, який прилетів з Дітройту похоронити свого вуйка, відправили панахиду при численній участі громади й родини, що злетілася з усіх кінців ЗСА. Отець Т.Форостій після панахиди мав слово про Спочилого.

У вівторок вранці обидва отці відправили Службу Божу й виголосили прощальні проповіді, а тоді всі присутні відпровадили домовину з тілом Спочилого на цвинтар у Веніс. Похоронено його в частині, де багато членів громади закупили місця.

Після похорону всі повернулися до залі Українського Осередку, де жіноцтво громади приготовило традиційну тризну. За одним столом засіла родина: вдова Єлисавета, син Володимир з дружиною й його п'ять синів, два з жінками й внуками, як також обидва отці. По тризні голова громади Володимир Різник згадав пройдений шлях Спочилого й склав родині співчуття від громади.

Співчуття висловив теж заступник голови Епіфан Гриньків, який знав св. п. Матвія із дітройтської парохії; Йосип Лисогір, колишній головний предсідник УНС, який знав покійного із його праці в УНС, та Павлина Різник в імені д-р Марії Квітковської від Українського Золотого Хреста, де вдова була довголітньою членкою.

На бажання вдови переведено збірку на місцеву церкву св. Андрія й зібрано 340 дол. Зложили: Й. і М.Лисогіри 50 дол; Іван і Д. Кудли й Іван та Дж. Колієрс по 25 дол.; по 20 дол.: В.Бориськевич, В. і П. Різники, Н. і Л. Поповичі; по 10 дол.: о. Т. Форостій, о. В.Мельник, А. і М. Повхи, Я. і І. Вариводи, Дж. і Н. Солодкі, Г. і С. Проскурини; по 5 дол.: О. Кобзярева, С.Кітова, І.Матвійчук, Е.Поттер, П.Кузнеців, Е. Гриньків, Т.Шкабінський, С.Гарасимів, І.Лотоцький, Г. і М. Костюки, Т.Коваль, О.Речицька, І.Тащук, О.Коцелко, І.Марченко, В.Мельничук, І.Дикий, В.Лаврилюк, В.Бориськевич мол., Роналд Бориськевич, Євген Бориськевич, Едвард Бориськевич; Роберт Бориськевич—7 дол.; І. Сосновська 2 дол. і Д. Ґурна 1 доляр.

Громада св. Андрія в Норт Порті складає щиру подяку родині й всім жертводавцям за їхні датки.

Виставка в УВАН...

(*Продовження зі стор. 1*)

ші панелі також наповнені вимовним матеріялом, що розповідає нам багато про древній Київ.

Століття XI — князь Ярослав Мудрий, його св. Софія, його „Ізборник", Золоті ворота, церква св. Ірини, св. Георгія-Юрія, бібліотека, славнозвісний Михайлівський собор, брутально висаджений у повітря диким окупантом з большевицької півночі вже в XX столітті. Всі дальші століття, аж до XX включно, наповнені текстами і ілюстраціями, що розповідають про життя Києва — столиці України і колиски нашої культури.

Цікаві згадки про Маґдебурзьке право і пам'ятник цьому праву в Києві, що стоїть досі. Українське стародавнє місто Київ розвивалося бурхливо заснуванням цехів, пожвавленням торгівлі із Заходом і великою европеїзацією взагалі, за часів Литовсько-Руської держави. Київ одержав Маґдебурзьке право в 1494 році. В Росії цього права міста не мали.

Дальші століття представила організаторка виставки також дуже повно й різнобічно. Пам'ятник св. Володимирові на Володимирській гірці, де київські малі діти від непам'ятних часів проводять дозвілля на чистому повітрі. Печерська Лавра. Мар'їнський палац що його побудовано для дружини козака Олекси Розума-Розумовського, цариці Елізавети, як і Андріївську церкву. Ради мужа-українця цариця мала намір перенести навіть столицю з похмурої півночі до Києва. Лаврська дзвіниця „Шеделя білоколонне диво", як назвав її незабутній Микола Зеров. Архітектом її був Шедель. Київський Поділ, оспіваний і в піснях-думах народних і в Шевченка, з його Києво-Могилянською колеґією, церквою Різдва, де лежало тіло Тарасове Шевченкове, в дорозі з Петербурґу до Канева на вічний спочинок на горі Чернечій. На Подолі — Контракти, Братство і інші, характерні тільки Києву, будівлі. „Ситуаційний рисунок Києва" та багато чого іншого цікавого.

Звичайно, на виставці є і менше розроблені доби з життя нашого Києва, але це зрозуміло, враховуючи, що вся виставка — труд одних і не дуже міцних фізично рук. До того О. Радиш не зробила кошторису, а оплачує все із своїх скромних власних заробітків. На запит, що вона хоче сказати виставкою своїм землякам — киянам та іншим українцям, О. Радиш каже: „щоб прийшли і подивились". Про години виставки в будні дні можна запитати, телефонуючи вечорами на число: (212) 865-1184. В суботи і неділі виставку можна бачити в години, коли відкритий будинок Академії; телефон УВАН — (212) 222-1868.

Про танцюючого...

(*Продовження зі стор. 2*)

важення висловили голосно в українському товаристві, посипалися негодування і на нас і на Кача. Мовляв: „блазень", „як можна так понижуватися", „він же захитав престиж посадника міста" і т. п.

Але чи добра і шляхетна ціль не оправдує його вчинку?

Безумовно, ми можемо мати багато оправданих застережень до Кача, але в тому випадку хочеться стати в його обороні. Ішлося бо не про самореклям у; поміж двома стами справжніх зірок, Кач був дуже маленькою „зірочкою" — а проте включився в акцію допомоги старим людям. І тим цей вечір та його виконавці взяли усіх за серце.

А всім українським критикам цієї, може і пересадної, імпрези, слід мовчати. Бо ми таки нічогісінького не робимо, щоби улегшити долю наших старших і безпомічних громадян.

На терені ЗСА ми й досі не маємо, крім „Вознесіння" у Філядельфії, домів і приміщень для старших. Ми не маємо зорганізованої своєї суспільної опіки, не маємо людей, які відвідували б по домах і підтримували як психічно, так і фінансово наших самітних пенсіонерів. Ми не маємо людей, що відвідували б зорганізовано тих українців, що догоряють свій вік у міських старечих домах чи лікарнях. Ми тільки від років дискутуємо. Плянуємо, пишемо статті, що „треба щось робити"! А вміжчасі наші чільні актори, журналісти, колишні вояки українських армій, колишні провідні громадські діячі проживають свої останні роки залишені на американську суспільну опіку або таки напризволяще...

Чи уявляєте собі, шановні читачі, когось із чільних голів наших організацій танцюючого на сцені або зі щіткою в руках, щоб допомогти в акції опіки над старшими українцями? Правда, що якось важко? Бо напевно, це булоб „нижче їхньої гідности", а втім, вони мають десятки „важливіших і поважніших справ на голові". Але чи думають колись достойні провідники народу, що і вони скорше чи пізніше можуть бути також безпомічними, забутими старими людьми?

О—КА

БІЛЬШЕ 19 ДОЛЯРІВ...

СКОВП — Українське Бюро Подорожей, поправляє, що ціна подорожі-прощі до Люрду-Риму, в серпні цього року, про яку був репортаж ред. Людмили Волянської у „Свободі" ч. 45 з середи, 10-го березня, починається не з 1,250 дол., як надруковано, а з 1269 дол і вище, залежно від інших додатків і удогіднень для подорожуючих. — Ред.